

Obsah

Být spisovatelem /5

I. Od Velké Moravy do husitství

Literatura psaná staroslovensky /6
Legenda hovořící latinsky /8
Vypravěčské umění kronikářů /10
Literárním jazykem se stává také čeština /12
Spisovatelem byl i král /14
Rozmach prózy v době lucemburské /16
Rozpuštělé škádlení i vážná kritika /18

II. Reformní proudy a humanismus

Jan Hus /20
Estetické hodnoty nejsou prvohadé /22
Bible a její vliv na literaturu /24
Návrat k antickým kořenům /26
Vrcholný humanismus /28
Psaní veršů se lze naučit /30

III. Od baroka k národnímu obrození

J. A. Komenský a tvorba exulantů /32
Katolická barokní poezie /34
Zájem o národ, vlast a svět /36
Literatura pod vlivem osvícenství /38
Počátky národního obrození /40
Preromantismus proti nadvládě rozumu /42
Jungmannovská generace /44
Minulost v idealizované podobě /46
Mezi vznešenými ideály a realitou /48
Biedermeier /50
Literatura je zdrojem zábavy a poučení /52

IV. Století nadějí i rozporů

Romantická vzpoura /54
Mácha předchůdcem moderní poezie /56
Jehly, špičky, sochory a kůly /58
Romantik uznávající řád /60
Vypravěčské umění Boženy Němcové /62
Ideál a každodennost /64
Májová družina /66
Dva tvůrčí typy /68
Próza z venkovského i městského prostředí /70
Ruchovci /72
Lumírovci /74
Světovost či provincialita? /76
Realismus v próze a dramatu /78

V. Mezi modernou a avantgardou

Konec století v literatuře /80
Symbolismus /82
Okruh Moderní revue /84
Kritika se stává svěbytným uměním /86
Prolínání vlivů v próze /88
Umdlené duše již nejsou v módě /90
Básníci úsporné obraznosti /92
Radosti života /94
Vedle románu se uplatňuje povídka /96
Salóny, kavárny, nakladatelé /98
Duchovní centrum ve Staré Říši /100
Tvůrce zakořeněný v katolické tradici /102
Generace, jejíž zbraní byl intelekt /104
Vrcholná tvorba bratří Čapků /106
Patřili k pátečnickům /108
Skutečnost prožívaná naplo /110
Snahy o nové umění /112
Několik tvářů avantgardy /114

VI. Literatura na sklonku tisíciletí

Dvojitá tendence v próze – epičnost a psychologičnost /116
Poezie existenciálních otázek /118
Spirituální proud v tvorbě meziválečné a válečné /120
Literatura jako prostor svobody /122
Polarita exilu a domova /124
Co má být v literatuře samozřejmé /126

